

Time : 2 Hrs.

Total Marks: 60

- 1. All questions are compulsory.**
- 2. All questions carry equal marks.**

Q.1] Answer in one or two sentences. (6 out of 10) 12

1. What is the nature of A.D.R. system?
2. What is Good Office?
3. What is Permanent Lok Adalat?
4. What is the role of Conciliator?
5. What is Mediation?
6. What is Alternative Dispute Resolution?
7. What is Settlement Agreement?
8. What do you mean by Arbitral Tribunal?
9. What do you mean by Foreign Award?
10. Write any two qualifications of an arbitrator.

Q.2] Write short notes (any two) of the following. 12

1. Forms and content of Arbitral Award.
2. New York Convention.
3. Interim measures by the court.
4. Appointment of Conciliator

Q.3] Solve (any two) of the following. 12

- a) Disputes arose between parties. Arbitrator was appointed. However, subsequently the appointment of Arbitrator and his jurisdiction was challenged by invoking section 11 of the Act, section 16 specially provides that the Arbitral Tribunal is competent to rule on its own jurisdiction:
- (i) Having made an appointment of the Arbitrator, will it be within the province of the proceedings u/s. 11 to decide as to whether the Arbitrator has jurisdiction to act or not?

(ii) Does an appeal lie against the ruling of the Arbitral Tribunal u/s. 16 upholding the absence of jurisdiction?

b) In a dispute which has arisen between the parties, an arbitrator duly appointed by parties gave Award. A Petition u/sec. 34 for Setting Aside the Award was filed before the Principle Sub-Court Bhopal, which gave judgment confining Award.

(i) Is the Judgment passed by the Judge, liable to be Set Aside.

ii) Whether question relating to lack of jurisdiction be raised at the stage of execution or before the Appellate Court?

c) Arbitration proceedings is going on between the parties.

1) Explain the nature of proceedings before the arbitrator.

2) Whether to follow the principles of natural justice are binding during arbitral proceeding?

d) In a lease Agreement entered for a period of five years commencing from 21/12/1998, disputes arose between parties matter referred to Arbitrator, who gave Award, after hearing both the parties under section 34 the petitioner sought to set aside the Award on the plea that the Arbitration Clause refers to Arbitration Act, 1940 as such Lease Agreement is not legally valid and the Award passed was without jurisdiction.

(a) Is the plea of the petitioner legally valid and maintainable.

(b) Give the statutory provision on the issue.

(c) Give reasons, citations if any, in support of your

Q.4] Answer the following **any two**.

24

1. What are the provisions relating to Correction, Interpretation and Additional Award?

2. Lok Adalat vis-a-vis Permanent Lok Adalat.

3. Explain the special features of the Geneva Convention.

4. Write various salient features of the Arbitration and Conciliation Act, 1996. Explain in detail Conciliation procedure.

वेळ : २ तास

गुण : ६०

1. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्र. १] एका किंवा दोन वाक्यात उत्तर द्या.

१२

1. A.D.R चे स्वरूप काय आहे? प्रणाली?
2. चांगले कार्यालय म्हणजे काय?
3. कायमस्वरूपी लोकअदालत म्हणजे काय?
4. कॉन्सिलिएटरची भूमिका काय आहे?
5. मध्यस्थी म्हणजे काय?
6. वैकल्पिक विवाद निराकरण म्हणजे काय?
7. समझोता करार म्हणजे काय?
8. लवाद न्यायाधिकरण म्हणजे काय?
9. परदेशी पुरस्कार म्हणजे काय?
10. लवादाची कोणतीही दोन पात्रता लिहा.

प्र. २] खालीलपैकी लहान नोट्स (कोणत्याही दोन) लिहा.

१२

1. आर्बिट्रल अवॉर्डचे फॉर्म आणि सामग्री.
2. न्यू यॉर्क अधिवेशन.
3. न्यायालयाने अंतरिम उपाय.
4. कॉन्सिलिएटरची नियुक्ती

प्र. ३] खालीलपैकी (कोणत्याही दोन) सोडवा.

१२

अ) पक्षांमध्ये वाद निर्माण झाले. लवादाची नियुक्ती करण्यात आली. तथापि, त्यानंतर लवादाची नियुक्ती आणि त्याच्या अधिकारक्षेत्राला कायद्याच्या कलम ११ चा वापर करून आव्हान देण्यात आले, कलम १६ मध्ये विशेष तरतूद आहे कि लवाद न्यायाधिकरण स्वतःच्या अधिकारक्षेत्रावर शासन करण्यास सक्षम आहे.

- i) लवादाची नियुक्ती केल्यावर, ती कार्यवाहीच्या प्रांतात असेल का .11 लवादाला कारवाई करण्याचे अधिकार आहे की नाही हे ठरवणे?
- ii) लवाद न्यायाधिकरणाच्या निर्णयाविरुद्ध अपील आहे का? १६ अधिकार क्षेत्राची अनुपस्थित कायम ठेवणे.
- b) पक्षांमध्ये उद्धवलेल्या वादात, पक्षांनी रीतसर नियुक्त केलेल्या मध्यस्थाने निवाडा दिला. एक याचिका / से. निवाडा बाजूला ठेवण्यासाठी ३४ सिद्धांत उप न्यायालय भोपाळसमोर दाखल केला होता, ज्याने निवाडा मर्यादित ठेवला होता.

- i) न्यायाधीशांनी दिलेला निर्णय, बाजूला ठेवण्यास जबाबदार आहे का?
- ii) अधिकारक्षेत्राच्या अभावाशी संबंधित प्रश्न अंमलबजावणीच्या टप्प्यावर किंवा अपीलीय न्यायालयासमोर उपस्थित केला जाईल का?

c) पक्षांमध्ये लवादाची कार्यवाही सुरू आहे.

- 1) लवादासमोर कार्यवाहीचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- 2) लवादाच्या प्रक्रियेदरम्यान नैसर्गिक न्यायाच्या तत्वांचे पालन करणे बंधनकारक आहे का?

d) २१/१२/१९९८ पासून सुरू झालेल्या पाच वर्षांच्या कालावधीसाठी केलेल्या भाडे पट्टा करारामध्ये, पक्षकारांमध्ये वाद निर्माण झाला, ज्याने लवादाला निवाडा दिला, कलम ३४ अंतर्गत दोन्ही पक्षांचे म्हणणे ऐकून घेतल्यानंतर याचिकाकर्त्याने निवाडा बाजूला ठेवण्याची मागणी केली. लवादाच्या कलमाचा संदर्भ लवाद कायदा १९४० असा आहे कारण असा भाडेपट्टा करार कायदेशीररित्या वैध नाही आणि पारित केलेला पुरस्कार अधिकारक्षेत्राशिवाय होता.

- a) याचिकाकर्त्याची याचिका कायदेशीररित्या वैध आणि देखरेख करण्यायोग्य आहे.
- b) या मुद्द्यावर वैधानिक तरतूद द्या.
- c) तुमच्या समर्थनार्थ कारणे, दाखले द्या

Q.4] खालीलपैकी कोणतेही दोन उत्तर द्या .

२४

1. सुधारणा, व्याख्या आणि अतिरिक्त पुरस्काराशी संबंधित काय तरतुदी आहेत?
2. लोकअदालत विरुद्ध स्थायी लोकअदालत.
3. जिनिव्हा अधिवेशनाची विशेष वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
4. लवाद आणि सामंजस्य कायदा १९९६ ची विविध ठळक वैशिष्ट्ये लिहा. सविस्तर पणे समजावून सांगा.